

Geestelijke strijd en actuele ethische vragen

Schriftgedeelte om vooraf te lezen: Handelingen 17: 15-34.

- a. Wat voor reactie riep het zien van de vele afgodsbeelden in Athene bij Paulus op? Is hoeverre herkent u zichzelf in die reactie?
- b. Wat zou volgens u de bedoeling zijn geweest van het 'altaar voor de onbekende god'?
- c. Wat vind u van de manier waarop Paulus in zijn verkondiging op de Areopagus bij dit altaar aansluit? Hoe kunnen wij dit in onze tijd navolgen?
- d. Zou Paulus de Areopagus teleurgesteld of juist bemoedigd verlaten hebben?

1. Geestelijke strijd op moreel terrein is een confrontatie met afgoden. In alle tijden en zeker ook in onze tijd is er voor christenen het gevaar van het geestelijk pacifisme. Een geestelijk pacifist weigert de wapenrusting op te nemen en te hanteren waar dat noodzakelijk is. Leven in navolging van Christus brengt onvermijdelijk geestelijke strijd met zich mee.

2. Een afgod houdt van God af. Al wat mij van God afhoudt in mijn leven, is dus een afgod. Johannes Calvijn heeft gezegd dat het menselijk hart een fabriek van afgoden is. Aan de lopende band worden daar afgoden geproduceerd. Het gaat erom deze als zodanig te ontmaskeren en er in de kracht van de Heilige Geest mee te breken. De afgoden van deze tijd ontmaskeren en weerstaan - dat is onze roeping. De afgoden moeten goden af worden.

3. We noemen de afgoden **Mars** (oorlog en agressie), **Mammon** (bezit en begeerte), **Afrodite** (zinnelijke liefde en lust), **Hades** (dood). Ze zijn in onze tijd nog even invloedrijk als in Athene ten tijde van Paulus.

4. Het 'altaar voor de onbekende god' kan verwijzen naar vage religiositeit, waarbij iedereen zelf mag invullen wat hij of zij zich bij deze god voorstelt. We kunnen ook zeggen dat dit altaar in onze tijd verwijst naar de mens zelf als god, *homo deus*. Dat laatste is de titel van een wereldwijde bestseller van Yuval Noah Harari. Volgens Harari is de mensheid nu in een fase gekomen waarin het geloof in God of goden vervangen is door het geloof in de goddelijke mens zelf, *homo deus* als opvolger van *homo sapiens*, de ge - *upgrade* mens die de dood steeds verder terugdringt en zichzelf door onvoorstelbare technologische ontwikkelingen steeds meer 'geluk' verschaft.

5, De droom van *homo deus* is bedrog. De eer en aanbidding die altijd aan afgoden is gebracht, komt in werkelijkheid alleen aan de enige echte God toe!

Dat wat de afgoden altijd hebben beloofd, maar nooit konden waarmaken, geeft God in Christus: waarachtig geluk en eeuwig leven. Volgens Tom Wright is de kerk in onze tijd geroepen om juist op de plaatsen waar de moderne afgoden vereerd worden heiligdommen op te richten voor Koning Jezus. Laat de christelijke gemeente het waarheidselement van wat de afgoden voorspiegelen oppakken, maar tegelijkertijd de waarheid losmaken van de leugens waarin de duivel haar heeft verpakt.

6. We denken na over wat de confrontatie met **Mars, Mammon, Afrodite** en **Hades** inhoudt in het maatschappelijke, culturele en persoonlijke leven.

7. Egbert Schuurman heeft herhaaldelijk betoogd dat in de westerse cultuur nog steeds een verregaande heilsverwachting verbonden is met de ontwikkeling van wetenschap en techniek. De grenzen van de wetenschap worden vaak niet gezien. Een God - loze wetenschap is zelf tot een wetenschapsgeloof geworden. Velen hebben hun geloof in God ingeruild voor geloof in wetenschap en techniek.

8. Er is een gesloten technisch wereldbeeld ontstaan. God is geleidelijk verdwenen uit het denken en de cultuur. De leidinggevende filosofen hebben zich steeds verder verwijderd van het Bijbelse geloof in God. De mens werd het middelpunt van het heelal die de natuur onbepakt naar zijn hand mocht zetten en de werkelijkheid om zich heen niet langer behoefde te respecteren als geheimvolle schepping van God. Het technicisme mondt uit in atheïsme. Hiertegenover staat een gelovig rentmeesterschap, een terughoudende en voorzichtige grondhouding tegenover allerlei technische ontwikkelingen, waarbij vernieuwingen alleen worden ingevoerd wanneer zij de mens te midden van heel de schepping werkelijk dienen.

10, De grondhouding die van ons gevraagd wordt in de geestelijke strijd op moreel terrein, is dat we God Góð laten zijn en volhardend in de kracht van de Heilige Geest de valse pretenties van de afgoden steeds weer leren doorzien en bestrijden. Of positief gezegd: dat we Christus als onze Koning naar de ogen kijken en onze handel en wandel laten bepalen door de verwachting van Zijn komst in heerlijkheid. Zo voeren we als goede soldaten van Christus de geestelijke strijd.

(@ J. Hoek, Veenendaal, september 2018)